

כניסת שבת: 18:58
צאת שבת: 19:56
רבנו תם: 20:30

לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.
com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199



זה השער לה' צדיקים
יבואו בו

כִּי תֵצֵא

כותב המגלה עמוקות: אלול ראשי תיבות – אהוב למעלה ונחמד למטה. טוב, אז איפה העבודה צריכה להיות? כותב המגלה עמוקות: העבודה צריכה להיות ב'נחמד למטה'. למה? כי ברגע שאתה נחמד למטה, אוטומטית אתה אהוב למעלה. 'אהוב למעלה' לא צריך לעבוד עליו, זה משהו שאתה מקבל אותו אחד פלוס אחד. אבל העבודה שלנו צריכה להיות ב'נחמד למטה'. ככל שבן אדם יהיה נחמד למטה, ככה בעזרת השם הוא יהיה אהוב למעלה. וזה כל העבודה של חודש אלול.

וככה היה עבודה אצל הרבה מגדולי ישראל, שבחודש אלול הם פשוט יצאו מהשגרה שלהם. מה שהיה נראה שהם כל הזמן היו קשוחים – דווקא בחודש אלול הם האירו פנים בצורה שאי אפשר לתאר. מה אפשר לפעמים לזכות בהארץ פנים שבן אדם עושה!

בנוסף, אי אפשר גם לתאר כל זכות שבן אדם עושה. אחרי הכל, כמה שאנחנו מדברים על זה, אבל עדיין, אתה יודע, בתוך הלב שלנו יש לנו איזו הרגשה שזה לא זה כל כך. וגם אם זה עובד, אז זה רק על משהו אחר, לא עליי. אני לא מרגיש שהמעשים שלי באמת משפיעים.

עוד איזה שבועיים שלושה יהיה פה בעזרת השם מלא מודעות של 'עזר מציון' עם הילד הזה הקירח, שהם צריכים תרומות לעזר מציון. את הסיפור הזה מספר אותו הרב צבי נקר. הילד הזה מהתמונות הוא כבר נשוי, יש לו כבר שני ילדים. קוראים לו יעקב אלמליח. הוא סיפר ככה: הוא היה ילד, והשם ירחם חלה במחלה, ומחמת כל הטיפולים נשרו לו כל השערות, והוא הפסיק לבוא לתלמוד תורה. למה? הוא קרח, והוא פחד שכולם יצחקו עליו.

יום אחד מתקשר אליו אחד החברים שלו, שואל אותו: "יעקב, למה אתה לא בא לתלמוד תורה?" אומר לו: "מה זה, אני מתבייש לבוא, שלא יצחקו על הקרחת שיש לי". שבע וחצי בבוקר למחרת דופק בדלת חבר שלו – כולו קרחת! פשוט עם מכונת גילוח גילח את כל הראש שלו, עשה קרחת. אמר לו: "אני ואתה אותו דבר. בוא איתי ונלך לתלמוד תורה, אתה תשמור עליי ואני אשמור עליך".

וככה היה, ושניהם הלכו לתלמוד תורה. צחקו עליהם, אבל שניים זה יותר נחמד מאחד. ואומר: אחרי שבוע וחצי ראיתי שחבר שלי ברוך השם כבר מסתדר, אז כבר הפסקתי להתגלח, וגדלו לי השערות בחזרה. והוא ברוך השם התסדר, הרגיש כבר בנוח בתלמוד תורה. וסוף הסיפור – אני בסוף התחתנתי עם אחותו של יעקב הזה, אני בסוף נהייתי גיסו של יעקב הזה.

ויעקב הזה גם כן הבריא, והוא אמר לעזר מציון: "תשאירו את התמונה שלי פה. זאת תמונה מרגשת, שמתוך זה אנשים יתרגשו, יתרמו כסף". נו, ומה הרווחתי מזה? הרווחתי מזה שהרופאים אמרו שמחמת הטיפולים שהוא עשה הוא לא יזכה לעולם לילדים, וברוך השם, החסד שעשיתי עם עזר מציון בתמונה שלי – ברוך השם כבר יש לי שני ילדים. בחודש אלול – העבודה שלנו, להיות נחמד למטה. ככל שתהיה נחמד למטה, אוטומטית אתה אהוב למעלה.

סיפרה איזו מורה אחת: "הייתי עדיין רווקה, נכנסתי ללמוד בכיתה ו'. באמצע השיעור הראשון הגיעה איזו בת אחת, היא נראית מוזנחת מאוד, גם כל השיעור לא הקשיבה, בעטה בקירות, היא לא הייתה פה. נגמר השיעור, הלכתי לחדר מורות, התעניינתי אצל המורות מכיתה א' עד כיתה ה': מי זאת הבת הזאת? אמרו לי: 'אה, זה בת, אין לה תקנה'. 'למה אין תקנה?', 'כי זו ילדה שההורים עובדים מהבוקר עד הלילה, שני ההורים. יש להם בבית אחד עשר ילדים, גרים בבית של שני חדרים'."

מה את מצפה שיצא מכאלו ילדים? עזבי, אנחנו כל השנה העברנו את השנה הזאתי וגמרנו. זה מה שעשינו, גם תרצי אין לך כלים להתמודד עם הבעיה הזאת. המורה אומרת: לא. אני לא, אני אטפל בה. "למחרת הגעתי ואמרתי לילדה: יש פה דפים ללכת למוזכירה לצלם. היא אומרת לי הילדה: 'אני? את בטוחה שזו אני?' 'כן כן, את. אני רוצה שאת תלכי למוזכירה לצלם את זה'."

הלכה למוזכירה וצילמה, וחזרה. למחרת אמרתי לה: אני צריכה פה לעשות כמה מדבקות על הכיתה, קחי כסף, תלכי לחנות, תקני מדבקות. 'אבל איזה מדבקות?' מה שאת קונה אני מאוד שמחה, אני אוהבת את הטעם שלך. מפה לשם, מדיבורים ועוד איזו מטלה ועוד - פה ראיתי שנדלק לה האור בעיניים. ואז אמרתי לה: את רוצה ללמוד? היא אומרת: כן, אני רוצה ללמוד."

התברר שהיא כישרונית משהו ברמה! תוך כמה זמן היא הגיעה כמעט לבנות הטובות בכיתה, הטובות שיש. כתבתי מכתבים להורים: הילדה שלכם כל כך פורחת, עולה. וככה אולי עבר חצי שנה. אחרי חצי שנה הילדה לא הגיעה. יום אחד עבר, אמרתי: קורה. יום שני עבר והילדה לא הגיעה. התקשרתי להורים, האבא ענה. שאלתי: איפה הילדה? הוא אומר: ראינו שאנחנו לא מסתדרים, החלטנו לשלוח אותה לפנימייה. והמורה שואלת: היא שמחה שם? "כן, ברוך השם, טוב לה שמה, בינתיים היא שמחה." וזהו, בזה נגמר הסיפור."

"מאז, מאותו זמן, עברו בערך חמש עשרה שנים. אני התחתנתי כבר, עברתי לגור במקום אחר, ברוך השם נולדו לי ילדים. ויום אחד החלטתי לרשום את הילדים שלי באיזה מעון. הייתי צריכה לעבוד, ואז התעניינתי אצל אנשים איפה יש מעון."

אמרו לי: יש פה איזו מנהלת שמחזיקה איזה מעון, משהו - מסירות על הילדים משהו ברמה גבוהה מאוד. כדאי לך, אם יש מקום שמה כדאי לך להירשם אצלה במעון הזה. ואני רשמתי את הילדים למעון הזה. ובאמת כבר אחרי כמה ימים רואים את ההשקעה."

אני מעולם לא לקחתי את הילדים שלי, פשוט הבנות הגדולות הן לקחו והן החזירו, אני הייתי בעבודה. יום אחד קיבלתי חופש מהעבודה והחלטתי שאני הולכת למעון. הגעתי למעון, אמרתי למנהלת: תודה רבה על העבודה, על המסירות שאת עושה פה, רואים את ההשקעה. היא אומרת לי: 'אני מאוד אשמח אם תיכנסי אצלי הביתה'. נכנסתי אצלה הביתה. היא אומרת לי: 'את מכירה אותי?' אמרתי לה: 'לא, אני לא מכירה אותך'. 'אז חכי פה שנייה'. היא נכנסה לחדר, אחרי כמה דקות היא יצאה, הביאה שקית עם כמה פתקים. 'תקראי את הפתקים'. אני רואה את הכתב שלי! אני מסתכלת - זו היא? כמעט התעלפתי שזו היא. אמרתי: לא יכול להיות!"

'מורתי, רציתי להגיד לך: אנחנו גדלנו בבית - בשפה שלנו, בית מסכן. אחד עשר ילדים בתוך שני חדרים. את יודעת מה זה, לא מציאותי לגדל כאלו ילדים. כל האחים שלי, כל האחיות שלי, כולם נשרו. לא נשאר זכר במשפחה שלנו. אני היחידה שנשארת חרדית, והתחתנתי עם אברך. הוא לומד כל היום תורה, וברוך השם יש לנו כבר שלושה ילדים. אם יש לי משהו בחיים, זה מהמילים הטובות שנתת לי, ונתת לי אמון'."

כמה בן אדם יכול לזכות פה, פה בעולם הזה ובעולם הבא, מי יכול לתאר? מי יכול לתאר איזה זכויות בן אדם יכול לזכות פה כשהוא נחמד למטה? אוטומטית אתה רשום למעלה, אהוב למעלה. אוטומטית אתה אהוב למעלה. לכן החודש הזה, חודש אלול, בן אדם באמת יקח את עצמו בידיים, באמת להתחזק בזה מאוד מאוד. ('דרשתי קרבתי' גיליון 155)

פִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא אֵלֶיהָ וּשְׁנָאָה (כב,יג)

החיד"א בספרו "פתח עינים", עוסק בנקדה כואבת השיכת לרבים. לעתים אדם חש ששלום ביתו מערער. אשתו צועקת עליו, פוגעת בכבודו. מה יעשה אדם כזה? הנטיה הראשונית היא להאשים את כל הסביבה: את האשה, את משפחתה ואת חברותיה. אולם רבנו החיד"א מלמד אותנו שאין זו הדרך! דוד המלך בתהלים (לח,ד) אומר: "אִין שְׁלוֹם בְּעַצְמִי מִפְּנֵי חַטָּאתִי". כאשר רואה האדם ש"אין שְׁלוֹם בְּעַצְמִי" – אינו מסתדר עם אשתו אשר היא עצם מעצמיו ובשר מבשרו, עליו לדעת שזהו "מִפְּנֵי חַטָּאתִי" – חטאיו הם אלו שגורמים זאת!

זהו מסר מאד חשוב בכל תחומי החיים. לעתים בא קשי על האדם, משהו לא הולך, משהו לא מסתדר. מהי תגובת האדם הראשונית? הוא נוטה להסיר את האחריות מעצמו ולפזר אותה לכל עבר – התנהגות שמביאה עליו תסכול וחסר אונים, שכן בדרך כלל אינו יכול לשנות את החיים סביבו.

אומר לו החיד"א: דע לך, אם השלום בית שלך מערער, המפתח לתקון המצב בידיים שלך! אם הפרנסה לא זורמת, תדע שזה בידיים שלך! ישנו חטא שגורם, תתקן את החטא ותראה שהכל יפתר! (רבי גואל אלקריף שליט"א – נאה דורש')

וְאַתָּה עֵיף וְיָגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים (כה,יח)

סיפור מבהיל ומפתיע כאחד, הממחיש באופן העמוק ביותר מהי דביקות באמת, וכמה יהודי יכול וצריך ללמוד מכל דבר הסובב אותו כיצד להתנהג ולעבוד את בוראו. אותי אישית הסיפור הזה הרטיט עד דמעות, והוא נותן מבט חדש לחלוטין על המושג "יראת שמים". הנה הסיפורים כלשונם וככתבם מתוך הספר הנפלא: ר' יעקב אומר. 'הפעם, אומר ר' יעקב גלינסקי צוק"ל, אפתח בסיפור. סיפורו של אחד מענקי המוסר של נובהרדוק, ר' דוד בודניק. מי אני ומה אני שאתאר את עוצמת הנהגותיו, אבל משהו, מעט מוזער, אספר מיראת השמים שלו...

באחד הימים הלך לטייל ביער, שקוע בלימודו ובתורתו. לא שם לבו לכלב הענק המתקרב אליו בשאגת זעם. עוד רגע, והנה התנפל עליו הכלב האכזרי והרעב. שיניו החדות, המאימות, פעורות לעברו. טרם סיפק בידו של ר' דוד לעשות דבר, והשיניים הנוראות, השוקקות לטרף, ננעצו בבשרו עד זוב דם. הכלב הפליא בו את נגיסותיו, ור' דוד התעלף. כשהתעורר, שאלוהו חבריו, "דוד, דוד, וכי ככה לימדו בנובהרדוק? להתעלף בגלל כלב?",

ענה להם ר' דוד בסערת קודש, "וכי חושבים אתם שבגלל הכלב התעלפתי? לא היה שם בכלל כלב. היה שם מוצא-פי-ה' שהתגלגל בצורת כלב. ה' גזר על הכלב: לך ונשוך את דוד בן חיה. והכלב, נאמן למוצא פי ה', מיהר לרדוף אחריו ולנעוץ בי את מלתעותיו. אלא מאי? כשהתבוננתי בעיני הכלב ששקקו לטרף, כשראיתי את עיניו מלאות דם התשוקה, כשראיתי את כל מהותה הטורפת של החיה בבואה לעשות את רצון ה', זעק לבי בקרבי: דוד, דוד, ראה נא את החיה הזאת בשליחותה! ראה כיצד היא מבצעת את רצון ה'! ראה את עיניה, את השתוקקותה, את הלהט הבוהר בה!

האם אי פעם קראת כך קריאת שמע? למדת פעם באותה עוצמה בה מתנפלת עליך החיה? והרי היא אינה מצווה על יראת שמים ועל אהבת ה', ראה את יראתה! את השלמות בה היא מבצעת את רצון בוראה! מרוב צער ומרירות על שפלותי בשליחותי לעומת הכלב בשליחותו, התעלפתי..." "וזאת", מסיים ר' יעקב את סיפורו המרטיט, "היתה יראת השמים של נובהרדוק". (מתוך הספר 'דבי יעקב אומר')

מוֹצָא שְׁפָתַיִךְ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ כְּאִשֶּׁר נִדְרָתָ לֵה' אֱלֹהֶיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ (כג,כד)

רבי ישעיה ברדקי, חותנו של רבי ישראל משקלוב, בעל ה"פאת השולחן" הטיף מוסר לאחד מתושבי פינסק, איש עשיר וקמצן, שהיה נודר לצרכי צדקה ולא משלם, ובתוך דבריו הזכיר לו את הגמ' בשבת (לב') האומרת, בעוון נדרים מתה אשתו של אדם. אמר לו אחד: רבי, לאדם זה יש אשה מרשעת, ולכן אינו משלם נדריו. החזיר לו ר' ישעיה תוך כדי דיבור: תורתנו ידעה זאת מראש, והזהירה אותנו על הדבר. הגמ' בברכות (ח') אומרת, בארץ ישראל, כשאדם התחנן שאלו אותו כך, מִצָּא או מוֹצָא? מצא, שכתוב (משלי יח,כב): "מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב", מוצא, שכתוב (קהלת ז,כו): "וּמוֹצָא אֲנִי מִרְ מִמּוֹת אֶת הָאִשָּׁה", ומשום כך אמרה תורה "מוֹצָא שְׁפָתַיִךְ תִּשְׁמֹר וְעֲשִׂיתָ כְּאִשֶּׁר נִדְרָתָ", גם כשיש לך אשה שהיא בבחינת "מוֹצָא", את מוצא תשמור ותשלם נדריך. (מדשן ביתך)

אַרְיָה שָׁאָג מִי לֹא יֵירָא (עמוס ג, ח)

יש כרטיסיות של תמונות שמניחים לתינוקות בעריסה... יש כאלו שמניחים אדמו"רים וראשי ישיבות, ויש כאלו שמניחים חיות דובים ואריות. יום אחד האבא לקח את הבן שלו לספארי... שם מסתובבים עם הרכב בין החיות, כשהן משוחררות וחופשיות.

כשהגיעו ליד האריה, הבן הקטן ביקש מהאבא לפתוח את החלון כי הוא רוצה ללטף את האריה... האבא אמר לו: "בשום פנים ואופן, בדיקת כשמתקרבים לאריה אני נועל את כל הדלתות וגם את פתיחת החלונות... זה מסוכן! אמר לו הילד: "אבל אבא, אני מכיר את האריה הזה עוד מימי עריסתי... אנחנו חברים טובים ואוהבים אחד את השני".

אמר לו האבא: "חמודילי, אתה מכיר רק את התמונה של האריה, היא יכולה להיות חברה שלך, אבל את האריה עצמו... מי שיפגוש בו באמת... הוא יקרע אותו לחתיכות, ויעשה ממנו קציצות! אומרים לבן אדם: "תתחזק קצת בלשון הרע... קח על עצמך קבלה בשמירת העיניים... הרי אנחנו כבר בחודש אלול!".

"עוזב... אני כבר עברתי כמה ימי ראש השנה בחיים שלי... כמו שאתה רואה אותי אני בן... ככה שנים עברתי אלול וראש השנה... אני מכיר אותם עוד מימי עריסתי"... אבל הוא לא יודע שבאמת הוא מכיר את התמונה של אלול וראש השנה, אבל אם הוא יפגוש באריה באמת, והוא ייתן לו שאגה... הוא יעשה אותו לביבות מטוגנות ב-3 דקות! אבל הגם שצריך לירא, זה חייב להיות בשמחה!

פעם אחת הגיעו שני אברכים אל ה'בית אהרן' מקרלין, אחד מהם היה רציני ביותר... לא היה עולה על פניו חיוך לעולם! ואילו השני היה בדחן ביותר... לא הייתה יכול למצוא אצלו רגע של רצינות. הרב'ה ביקש משניהם ללמוד את מסכת גיהנום וחיבוט הקבר של ה'ראשית חכמה' ולחזור אליו לאחר כ-3 חודשים... האברך הרציני למד את החומר הנדרש ונשבר לרסיסים... הבדחן גם הוא למד את החומר, ונשאר שמח כשהיה, לא נגע בו. כשהם הגיעו לרב'ה, הרציני אמר לו שהלימוד היה פחד נורא!!!

הרגיע אותו הרב'ה ואמר לו: "תראה, הקב"ה הוא אב הרחמים, יש לך מזל שזה האבא שלך... רחום וחנון!". לאחר שהוא יצא, הגיע תור הבדחן להיכנס... הוא שאל את הרציני מה הרב'ה אמר לו, והוא השיב שלא לדאוג, הקב"ה רחום וחנון! עכשיו הוא נעשה עוד יותר שמח! טוב, כשהוא נכנס הוא אמר שבלימוד הוא ראה דברים מפחידים... אמר לו הרב'ה: זה אפילו לא משל למה שמחכה באמת למעלה! המשב"ק שמע ככה, אז הוא שאל את הרב'ה: נו, ומה האמת??? אמר לו הרב: שניהם אמת! הקב"ה הוא אב הרחמים, אבל הוא רוצה שתחיה עם יראת שמיים! הוא רוצה איזון של יראה ושמחה. (אפרין שלמה' גיליון 533)

כִּי יִהְיֶה רֵיב בֵּין אֲנָשִׁים וְנָגְשׁוּ אֶל הַמִּשְׁפָּט (כה, א)

מדייק רבי זליג ראובן בענגיס, לא כתוב ונגשו אל השופט, אלא אל המשפט, כי אין הדין נתון ברשותו של השופט לדון כפי השערותיו, וכגון להבדיל בין עשיר הגונב ובין עני שגנב רק כדי להשביע את רעבונו, רק "וְנָגְשׁוּ אֶל הַמִּשְׁפָּט" כפי שהוא כתוב בתורה. (מדשן ביתך)

